

Eplc. Jackie Bright ‘Hilo Stars’: Cây Lan Hoa Lâu Tàn

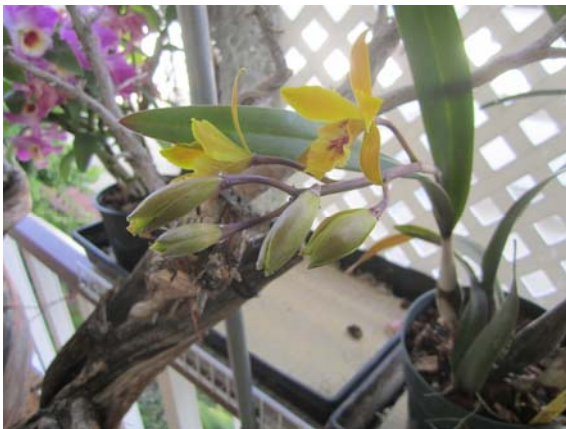
Năm ngoái, khi tham dự phiên họp hàng tháng của Hội Hoa Lan Việt Nam tôi may mắn trúng giải Hiện Diện một cây lan nhỏ hoa vàng với cái bảng tên: Eplc Jackie Bright ‘Hilo Stars’.

Thực thà mà nói tôi không mấy hứng thú cho lắm với mấy cây lan hoa màu vàng, bởi vì tôi chỉ thích màu hồng hay đỏ tươi. Cũng như phần đông những người tập tễnh vào cái thú đam mê này, chúng tôi đều thích những cây có hoa có màu tươi sáng, nhiều hoa lớn và có hương thơm càng tốt nhưng không phải là điều tối hậu.

Như các bạn đều biết, mỗi tháng Hội Hoa lan Việt Nam đều có 2 giải thưởng: Giải Sinh Nhật và giải Hiện Diện:

- Giải Sinh Nhật chỉ dành riêng cho các hội viên, giải này sẽ bốc thăm cho những người đã sinh ra trong tháng đó, khi thì 3-4 người cũng có khi chỉ có một người may mắn có mặt.
- Giải Hiện Diện, như cái tên gọi bất cứ người nào có mặt cũng được tham dự mà không phải tốn phí gì cả, dù là Hội viên hay Quan khách hay Dự thính, miễn là có ghi tên vào Danh Sách và có mặt khi bốc thăm. Để bảo đảm sự công bằng tuyệt đối, thăm bốc ra theo số thứ tự trong bản danh sách kể trên rồi mới tìm người trúng giải. Giải thưởng phần lớn là những cây do các Hội Viên tặng cho hay Hội đã mua với giá khoảng \$15, vì nếu nhiều hơn, chẳng mấy lúc hội sẽ vỡ nợ.

Mang cây về nhà, tôi cũng chẳng chú ý cho lắm vì cây lơ thơ vài ba bông hoa màu vàng xin vì đã gần tàn. Thế rồi năm tháng đi qua cây lan mọc thêm chồi mới và mang trên ngọn những chiếc lá cứng màu xanh thẫm. Đầu tháng 4-2015 năm nay ra được 2 dò hoa mỗi dò khoảng 6-7 bông hoa màu vàng sáng trong họng có nhiều sọc đỏ.

Ngày 18 tháng 4, 2015, tôi có mang cây lan tới hội, nhưng cây này bị đã chìm ngập trong những cây lan xinh đẹp muôn màu, muôn vẻ để trên bàn triển lãm. Chẳng buồn lòng bởi vì tôi mang lan tới hội chỉ vì mục đích góp vui mà thôi.

Rồi tuần này qua tuần khác, trên 8 tuần mà bông hoa màu vàng vẫn còn sáng chói, chẳng héo tàn mà cũng không thay đổi màu sắc, thông thường khi gần tàn màu hoa sẽ đậm xuống hay nhạt đi. Phiên họp tháng 5 vừa qua tôi lại mang cây lan Eplc. Jackie Bright và cây nữ hài Paph. Deperle tới hội vì muốn giới thiệu với các bạn bè những cây lan có hoa lâu tàn, bởi vì phần lớn các giống hoa lan chỉ được khoảng 2 tuần là hoa tàn nhũn úa.

Lần này cây lan của tôi có thêm một bạn đồng chủng, cây lan của chị Lê Hồng, một trong những người có nhiều cây lan quý. Chị cho biết đã mua cây Eplc Jackie Bright này từ mấy năm trước và cây đã nở hoa được 3 tuần lễ rồi mà vẫn còn đẹp.

Hình ảnh cây lan khỏe mạnh với 3 chùm hoa màu hoàng kim rực rỡ như tấm áo bào của Nam Phương hoàng hậu khi xưa mà tôi nhìn mãi cũng không thấy chán dù rằng đã 3-4 lần vào trang Face book để xem lại và khoe với bạn bè vì cây lan của tôi gần tàn cho nên đã cắt bỏ dò hoa cho những mầm non mọc mạnh.

Tìm hiểu mới biết cây này lai giống từ 3 loài: Epidendrum, Laelia và Cattleya. Cha là cây Lc. Gold Digger và mẹ là cây *Epi. randii*. Những cây này đã lai giống nhiều đời cho nên hình ảnh của những cây liên hệ rất khó tìm. Vì thừa hưởng đặc tính di truyền của loài Epidendrum phần đông hoa cánh dày và cứng cho nên cây Eplc Jackie Bright 'Hilo Stars' rất lâu tàn và dễ trồng.

Lc. Gold Digger

Thông thường các cây *Cymbidium*, *Renanthera* hoa tàn trong khoảng 6-8 tuần, *Phalaenopsis* có khi 10-12 tuần mới tàn và hoa nở liên tiếp tới 3-4 tháng, *Dendrobium* lai giống màu xanh tím từ 8-10 tuần. *Cattleya* từ 2-3 tuần tùy theo giống, *Paphiopedilum* từ 4-6 tuần, *Vanda/Mokara* từ 3-6 tuần, *Psychopsis* từ 3-4 tuần và nở liên tiếp trong mấy tháng liền.

Psychopsis papilio

Den crumenatum

Nên nhớ, những giống nào có cánh hoa dày sẽ lâu tàn hơn những giống có cánh hoa mỏng. Đặc biệt cây *Grammatophyllum multiflorum* hoa phải 6-7 tháng mới tàn. Ngược lại *Stanhopea* chỉ 2-3 ngày là tàn nhưng có nhiều dò hoa hay nở liên tiếp cho nên có khi cả tháng mới hết hoa. *Den crumenatum* (Bách Câu và Sobralia sáng nở tối tàn, nhưng hoa này tàn lại có hoa khác nở tiếp theo.

Nhưng nếu kể đến cây lan có hoa lâu dài mà quên cây Thanh Hắc Lan (*Den heminilanoglossum*), đặc hữu của VN chỉ mọc ở Đà Lạt là một thiếu sót không thể tha thứ. Khi hoa nở, bắt đầu từ dưới cuống lên tới ngọn và dò hoa từ từ mọc thêm, từ 10-15 phân rồi dài tới 50-60 phân trong vòng 3-4 tháng với những nụ mới như cây lan trong hình bên cạnh đã nở hoa từ 2 tháng trước, khi đó dò hoa dài nhất chỉ đến ngang miệng chậu và không biết còn dài tới đâu và khi nào mới tàn.

Không biết chúng ta có nên đặc biệt quan tâm đến vấn đề này hay không, theo tôi miễn là bông hoa phù hợp với sở thích của chúng ta là được. Nếu có buồn lòng vì hoa sớm nở tối tàn, hãy nên tự an ủi bằng câu “*Hồng nhan bạc phận*” mà chỉ nên buồn dăm phút mà thôi, bởi vì không có hoa này chúng ta thiếu gì hoa khác.

Mặc Lan